

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Helsingin monialaisen oppivelvollisuustiimin toimintamalli ja kommenttipuheenvuoro Porvoosta

Oppivelvollisuuswebinaari 24.9.2025

Helsinki
Helsingfors

Helsinki: Katrina Nylund, Hanna Koponen, Nelli Kähärä & Maarit Makkonen
Porvoo: Seija Levänen

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Oppivelvollisuus laajeni 1.8.2021 ja kunnat saivat uuden tehtävän.

Oppivelvollisuuslaki 14 §

”Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu alkaa, kun oppivelvollisen asuinkunnalle on tehty tässä laissa tarkoitettu ilmoitus oppivelvollisesta. Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollinen on aloittanut 4 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa.

Asuinkunnan tehtävänä on ohjata oppivelvollista hakeutumaan 4 §:ssä tarkoitettuun hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Oppivelvollisen tilanne ja tuen tarve selvitetään yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa.”

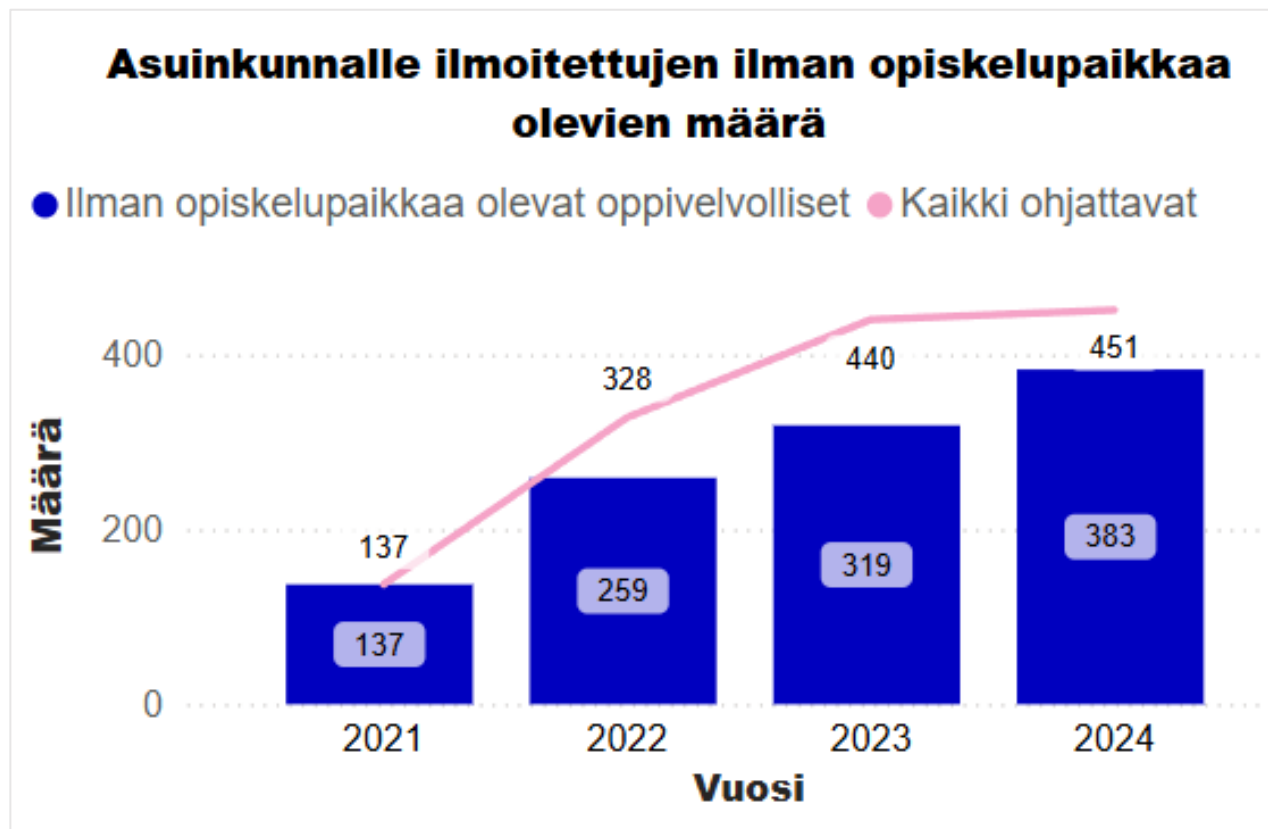

Oppivelvolliset siirtyvät asuinkunnan vastuulle

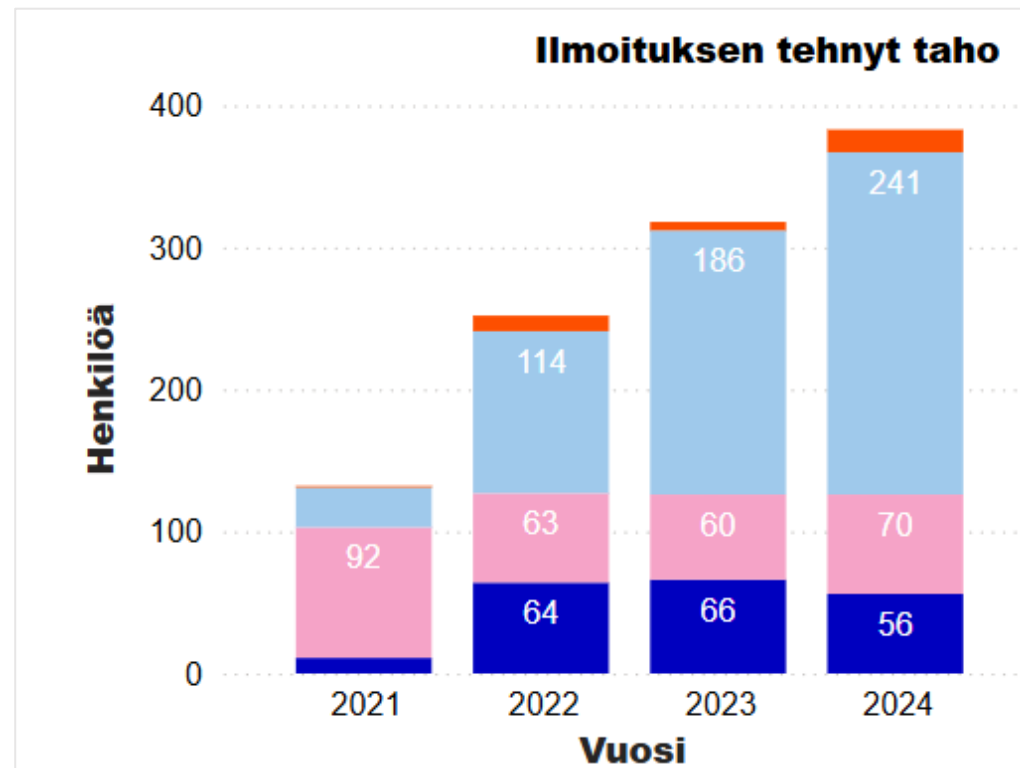
- 15–17-vuotias nuori siirtyy asuinkunnan ohjausvastuulle, jos
 - hän ei ole aloittanut opintoja perusopetuksen tai nivelvaiheen jälkeen
 - hänen opintonsa ovat keskeytyneet toisella asteella
 - hän on muuttanut muualta

Mielenterveyden haasteet | Kotiin jumiutuneet |
Vasta maahan muuttaneet | Vaikeasti vammaiset |
Ulkomailla olevat | Rikoksilla oireilevat,
vankeusrangaistusta suorittavat | Neurokirjon nuoret

Vuoden 2024 tilastoja

- Opiskelupaikan osoitukset 33 kpl
- Keskeytykset 29 kpl
- Lukumäärät kasvussa

- Muuta kautta ilmoitetut
- Peruskoulujen ilmoittamat
- Toisen asteen oppilaitoksen ilmoittamat
- Toisen kunnan ilmoittamat

Oppivelvollisuustiimi

Oppivelvollisuusasiantuntijat
(Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala)

Kolme (3) kpl

Oppivelvollisuusohjaajat
(Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala)

Neljä (4) kpl

Sosiaalityöntekijä
(Sosiaali- terveys ja pelastusala)

Yksi (1) kpl

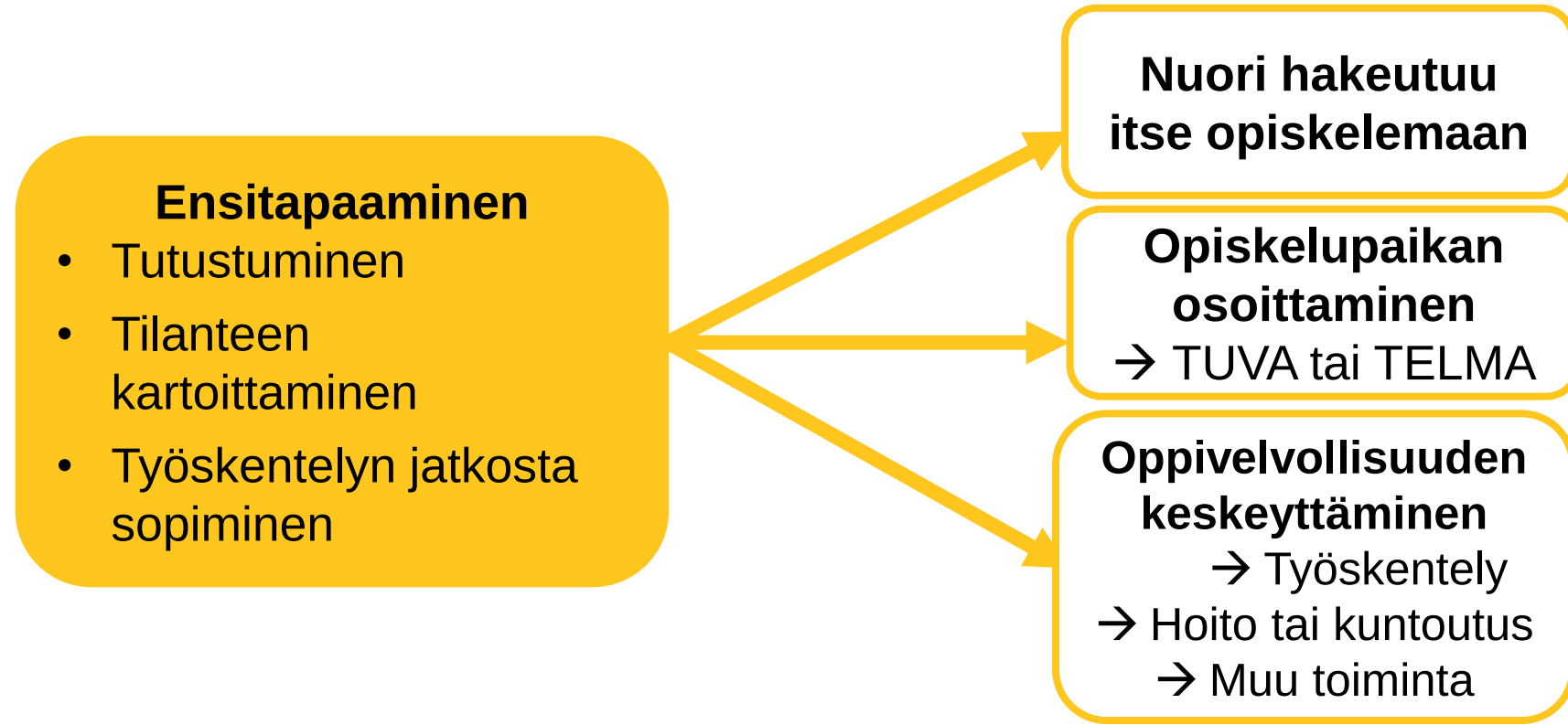
Terveystenhoitaja
(Sosiaali- terveys ja pelastusala)

Yksi (1) kpl (3 pv / vko)

Helsingissä asuinkunnan ohjauksesta vastaa moniammatillinen ja – hallinnollinen oppivelvollisuustiimi.

Tiimi tavoittelee ilman opiskelupaikkaa jääneet oppivelvolliset ja heidän huoltajansa. Jokaisen nuoren kohdalla mietitään opiskelua yksilöllisesti.

Asiakkuus oppivelvollisuustiimissä

- Asiakkuus päättyy, kun nuori on **kirjoilla koulussa TAI täyttää 18.**
- **Jatko-ohjaus asiakkuuden päättyessä**, esim. etsivä nuorisotyö, nuorten sosiaalityö.

Sosiaalityöntekijä

- Tekee lastensuojeluilmoitukset Apotissa yhteistyössä työparin kanssa
- Kirjoittaa lausuntoja oppivelvollisuuden keskeyttämishakemuksia varten
- Auttaa KELA-asioissa, kirjoittaa tarvittavia liitteitä ja hakemuksia
- Tekee viranomaisasiointia KELA:n kanssa
- Voi jatkaa nuoren sosiaalityöntekijänä myös 18 v. täyttäneiden kanssa
- Konsultoi sosiaalipalveluihin liittyvissä asioissa.
- Kokoa verkostoja
- Saattaa palveluihin, esim. nuorten sosiaalityö.
- Tekee sosiaalista raportointia ja vie tietoa oppivelvollisista omalle toimialalle

Terveystenhoitaja

- Käyttää Apottia.
- Kaikilla tiimimme nuorilla on mahdollisuus päästä terveystenhoitajan vastaanotolle.
- Kartoitetaan yhdessä nuoren kanssa hänen voimavarojaan ja osaamistaan suhteessa koulutukseen ja tulevaisuuden suunnitelmiin.
- Selkeytetään nuoren jo olemassa olevia hoitokontakteja ja auttaa hoitokontaktien muodostamisessa
- Terveystapaamisiin sisältyy aina terveysterveystarkastus, jonka aiheet nousevat nuoren omista tarpeista
- Kutsunnanalaiset ennakko-terveystarkastukset.
- Terveystenhoitaja on tiimin kanssa samoissa tiloissa 3 pv /vko.

Oppivelvollisuusohjaaja

- Yleensä oppivelvollisuusasiantuntijan työparina ensitapaamisella.
 - Nuoren tilanteen kokonaisvaltainen selvittäminen, nuoren näkökulman kuuleminen.
- Suunnitelmallinen, jalkautuva työskentely nuoren kanssa.
 - Tutustumiskäynnit yhdessä nuoren kanssa oppilaitoksiin, kolmannen sektorin palveluihin, työpajoille.
 - Palveluihin ohjaaminen ja verkostoyhteistyö.
 - Vapaa-ajan toiminnan tukeminen.
 - Sosiaalisten suhteiden ja nuoren toimijuuden vahvistaminen.
- Työparityö stt:n ja th:n kanssa.
 - Kotikäynnit, altistusharjoittelua, toiminnallisuus ja harjoitteet
 - Nuoren tilanteen arviointi, koulunkäynnin esteiden purkaminen yhdessä nuoren kanssa.
- Työskentely **ensisijaisesti nuoren kanssa.**

Oppivelvollisuusasiantuntija

- Kokonaisvastuu nuoren prosessista.
- Valpas-järjestelmän käyttö.
- Vastaa opiskelupaikan osoittamiseen ja oppivelvollisuuden keskeyttämiseen liittyvästä valmistelutyöstä.
- Yhteistyö huoltajien, nuoren verkostojen sekä oppilaitosten kanssa.
- Tuntemus erilaisista koulutuksista ja niihin ohjaaminen ja hakemuksen täyttäminen nuoren kanssa.
- Opintojen aloituksen seuraaminen.
- Yhteistyö KASKOn oppivelvollisuuden valvonnan tiimin kanssa (Helsingissä tätä työtä tekee oma työntekijä).

Mahdollisuudet ja haasteet

Mahdollisuudet

- Työparityöskentely, monipuolinen osaaminen
- Tiimin tuki
- Mahdollisuus kehittää omia työmenetelmiä ja ryhmätoimintaa
- Neljän eri yksikön verkostot
- Suuren kaupungin rikkautena monet opiskeluvaihtoehdot sekä tukitahot
- Tiimille kertyy paljon tietoa ajankohtaisista ilmiöistä ja esim. koulupudokkuudesta
- Mahdollisuus jalkautuvaan työhön ja kotikäynteihin

Haasteet

- Eri toimialoilla eri kirjaamisjärjestelmät
- Neljä eri esihenkilöä
- Työparityöskentely vie aikaa
- Monet nuoret voivat huonosti ja hoitoon pääsy vie pitkään
- Eri 2. asteen koulutuksenjärjestäjiä on n. 40. Tiedon jakaminen tai verkostojen tunteminen haastavaa
- Erityisammattioppilaitoksissa on liian vähän paikkoja suhteessa tarpeeseen.
- Matka-ajat voivat olla pitkiä

Nuorilta ja perheiltä saatua palautetta

Helsinki
Helsingfors

“Kiitos tosi paljon onnitteluihin kiva ku muistit mun syntymä päivää ja kiitos teille kaikille jotka olitte mun tukena tähän aikaan asti ja kiitos teille myös siitä ku autoitte mut löytää ammatin josta oikeesti tykkään.” -Nuori, 18v

*“Kiitos vielä kerran avusta x koulupaikan suhteen. Koulu on mitä x tarvitsi. Hän viihtyy ja on saanut ystävän.”
-Huoltaja*

*”En tiedä kuinka kiittää sua, oot kyllä jeesannu paljon.”
-Nuori, 17v*

Kiitos!

- **Helsinki:** oppivelvollisuustiimi@hel.fi
 - Katrina Nylund
 - Hanna Koponen
 - Nelli Kähärä
 - Maarit Makkonen
- **Porvoo**
 - Seija Levänen

Helsinki
Helsingfors